

◆ ST. OLAV ◆

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5, Abonnementpris kr 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen mandag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 10695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 l, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dager fra 10—4. Utbetalinger kun mandag kl. 3—4.

INNHold: Oppbyggelig. - Et interessant tidsdokument - Fra Tromsø - Den moderne kvinnes kjærlighetsproblemer. - Lignelsen om de sollyse veier. - Bokanmeldelse - Vet De - Kjent dansk katolik hedret - Takk - Herhjemme og derute - Innsamlinglisten.

Julens spørsmål.

Tale holdt av biskop Mangers ved St. Olavsforbundets juletreffest i Oslo 1934.

Hvert år samles vi pånytt om juletreet og synger de gamle sanger og minnes våre barneår. Men for denne juletreets minnefylte poesi må vi ikke glemme juletreets alvor: at det er symbolet på Frelserens kjærlighet til oss som det står der i strålende lys og evig grønt. Og vi må ikke glemme at det står der med et spørsmål til oss som vi må overveie i våre hjerter om julen skal bli en *sann* jul: kjenner vi igrunnen denne Frelser og er vi så fortrolig med hans skikkelse at vi har dannet vårt liv etter denne skikkelse, i hans bilde —? Ti det er jo vårt store ansvar som kristne å vise verden at Kristus er en *levende* virkelighet, en levende kraftkilde.

Men hvorledes kan vi nu vise det—? Hvorledes kan vi få mennesker til å se Kristi bilde lyse gjennom våre trekk så de i oss får øie for ham, for verdens Frelser —? Hvorledes skal de kunde *se* Kristus i oss når der ikke eksisterer et eneste autentisk bilde av ham —?

Dertil er å svare: jo, det gjør der —! Evangelistene har tegnet for oss et helt og fullkomment bilde av det avgjørende: av Kristi *personlighet*. Hans *ytre* skikkelse er i denne forbindelse av rent underordnet betydning, ti det er *sinnelaget* som vi skal strebe etter å tilegne oss og som vi derfor må holde oss klart for øie. Og hvilke trekk viser så dette sinnelag —? Hvad karakteriserer særlig Kristi personlighet —?

Det første og mest iønefallende er den fullstendige offervilje, den fullstendige overgittethet til Faderens vilje. Derfor har Paulus rett når han setter som motto over hele Kristi liv: «Se jeg kommer, o Gud, for å gjøre din vilje —!» Og denne offervilje er bygget på kjærlighet og åpenbarer sig i kjærlighet. Kristi hele liv fra krybben til korset er en eneste flammende kjærlighet og denne kjærlighet preger barnet i krybben, den store Mesters alvorlige høitidsfulle ansikt og Forløserens smertefulle åsyn på korset; «Jeg har hengitt og ofret mig for eder og for å gjøre min Faders vilje.»

Det er dette trekk vi skal ta op i oss som en del av *vårt* vesen — sammen med det annet som preger Kristi

personlighet: en hellig aktivitet for de høieste og største idealer og en frivillig og uophørlig utfoldelse av alle sjelekrefter til Gud Faders ære. Ti i disse trekk lyser igjen frem det som skal være alt det skaptens sanne vesen: å være Gud Herren underdanig og hans vilje lydige. Ved Kristus har derfor menneskeheten fått gjenoprettet hvad den mistet ved sitt oprør — ved å vilde være Gud lik, ti Kristi ansikt, Kristi skikkelse er innbegrepet av det sanne, det ekte menneskelige, det menneskeverdige. Han gjorde Guds vilje like til døden og søkte aldri sin egen ære men ene å ære Gud — og ved dette ga han menneskeheten dens rette skikkelse igjen som den hadde mistet ved syndefallet. Da derfor Pilatus sa sitt: «Ecce homo»: «Se, hvilket menneske —!» uttalte han en langt dypere sannhet enn han selv hadde anelse om ti det han i virkeligheten sa var: «Se her det i sannhet ideelle menneske, det sanne menneskeideal som kjenner Gud og Guds krav og handler derefter —!»

Men vi må alltid huske at selv om Kristus har gitt menneskehetens dens sanne skikkelse igjen så er allikevel ikke det enkelte menneske fritatt for ansvar — det ansvar som består i den personlige tilegnelse av menneskeidealet, det personlige arbeid for tilegne sig det sanne menneskeverdige: ydmykheten — å gi Gud æren for alt og aldri søke sin egen ære — og kjærligheten — den alltid arbeidsglade vilje til å fremme godhetens sak, Guds rikes sak på jorden. Hvert enkelt menneske har som oppgave å utviske de verdslige trekk i sitt ansikt og så å si meisle Kristi trekk inn i det — har som oppgave å avlegge all hovmot og egenkjærlighet og vise verden et ansikt som gjenspeiler det gode, det sanne, det skjønne.

Oppfyller nu vi denne oppgave —? Under juletreet som står her i hele sin symbolske betydning må vi stille oss dette spørsmål. Hører vi muligvis — skjønt vi feirer julen — til dem som søker å finne en lykkelig og menneskeverdige tilværelse utenfor Kristi lysende personlighet og dens krav til oss? Eller søker vi å være kristne, Kristi disipler og vise våre medmennesker i og med vårt eget liv hans lysende bilde, hans levende bilde? Å vekke dette spørsmål i oss er juletreets og juleevangeliets hensikt og betydning.

Et interessant tidsdokument mot kirkeforfølgelsen i Mexiko.

I slutten av forrige år var U. S. A.s kardinaler, erkebiskoper og biskoper forsamlet til konferanse i Washington. Etterpå utsendtes en kunngjørelse som fortjener oppmerksomhet også utenfor de kretser som den særlig var rettet til: «det antikristelige tyranni i Mexico.» Den er nemlig et tidsdokument av stor verdi fordi den samtidig ser ut over de nærmest foreliggende begivenheter i Mexiko og er en manende apell til *alle* katolikker i alle land om alltid å tre skranken for *alle* forfulgte trosfeller. I sin erklæring fastslår biskopene at

«De prester som det i øieblikket er tillatt å utøve sjelesorg i Mexiko er nu innskrenket til et så minimalt antall at det overhodet ikke kan være tale om religionsfrihet. Uten noen foregående lovfestet hjemmel er kirkelige institusjoner, biskopenes og prestenes boliger, endog i de tilfeller hvor disse ikke var Kirkens eiendom — samt alle pleie-, gamle- og barnehjem blitt konfiskert til annet bruk. Katolske borgere nektes forsamlings- og pressefrihet og intet religiøst selskap har lovlig rett til å bestå, mens alle bønnskriver, oprop o. l. overhodet ikke offentliggjøres eller på annen vis tilstedes å nå frem til rette vedkommende. Alle geistlige har mistet sine borgerlige rettigheter og har således ikke engang stemmerett under valgene. Ingen kirke må besitte penger eller å drive noe seminar eller forberedelsesskole til presteutdanning liksom de skoler hvis mål er å utdanne innfødte borgere til prester er blitt stillet utenfor loven. Det er forbudt alle utenlandske prester å virke i Mexiko — altså blir i virkeligheten ingen prester mer tålt i landet. Blader og tidsskrifter som røper noen som helst sympati for religion blir det forbudt å kritisere regjeringen eller embedsmennenes handlinger og overhodet behandles alle trykksaker helt vilkårlig — til og med er det nu forbudt å sende dem med posten. Alle de rettigheter som De Forenede Stater garanterer sine borgere er nektet borgerne i Mexiko. Staten betrakter sig som eier av barnas sjel og ånd og landsforviser biskoper, prester, ordensfolk og legmenn som vil ta sig av barnas og de unges religiøse oppdragelse. All religionsundervisning, tale- og pressefrihet er forbudt.»

Efter å ha gitt dette resymé av forholdene erklærer biskopene at de ikke alene taler i kraft av sitt hellige embede, men også som amerikanske borgere når de nu nedlegger en høitidelig protest mot det antikristelige despoti i Mexiko og oppfordrer alle de troende til et bønnens korstog for sine nødsstede brødre i landet. Biskopene påkaller ikke noen intervensjon men de krever av de ikke-katolske medborgere at disse skal hevde også gjennom sine representanter i Mexiko alle de menneskelige rettigheter til frihet for samvittigheten, undervisning, presse og forsamlinger. Ti

«ingen kan ennu overskue alle konsekvensene av de meksikanske forfølgelser av Kirken og katolikkene. Men vi kan ane at de blir skjebnesvangre. Flyktingene fra Mexiko bringer et problem med sig som ingen kan stå likegyldig overfor — —. Her teller alle stemmer med og man må vokte sig for de ubevisste ytringer av sympati og tilslutning, som man av og til kan høre mennesker gi uttrykk for overfor den meksikanske regjering, fordi de ikke ser at dens politiske metoder innebærer en komplett motsetning til alle amerikanske prinsipper. Ved disse uoverveiede sympatitrytninger gir de den meksikanske regjering et visst grunnlag for sin påstand om at U. S. A. støtter dens kirkepolitikk og er enig i den. Vi tror ikke at dette er tilfellet — men vi ønsker inderlig at den amerikanske offentlighet og vår innflytelsesrike presse vilde bli bedre orientert i som stillingen virkelig er den dag i dag i Mexiko. Ti derved vilde den store almenhet her og i andre land bedre forstå at vi taler ikke alene den katolske Kirkes sak, men også den menneskelige frihets sak på alle nasjoners vegne.»

Det er denne sterke appell for *friheten*, som gjør dette dokument så betydningsfullt i en tid hvor den katolske Kirke så ofte beskyldes for å være reaksjonær og frihetsfiendtlig. Gang på gang ser vi den nu tre op og forsvare friheten, den største rett menneskene eier, mot alt tyranni og despotisme som nu i forskjellige former søker å fremme hvad der hører «denne verdens fyrste» til.

FRA TROMSØ.

I anledning Tromsø-kirkens jubileum finner vi i «Tromsø» for 8. des. følgende interessante artikkel av sogneprest pater Th. Rusche.

De første katolske kultsteder er katakombene. Der samledes de kristne for ved sakramentene å styrke sig til livets kamp. Efter forfølgelsene i 3 århundrer fikk

de bygge sine gudshus på jordens overflate og keisere og konger var da med å reise gudshus. Også Norges katolske konger og folk reiste i 5. århundre herlige gudshus. Domkirkene i Trondheim og Stavanger, Trondenes kirke og andre stenkirker før det 16. århundre er ennu idag synlige vidner om den katolske Kirkes innsats for å skaffe folket verdige gudshus, hvor

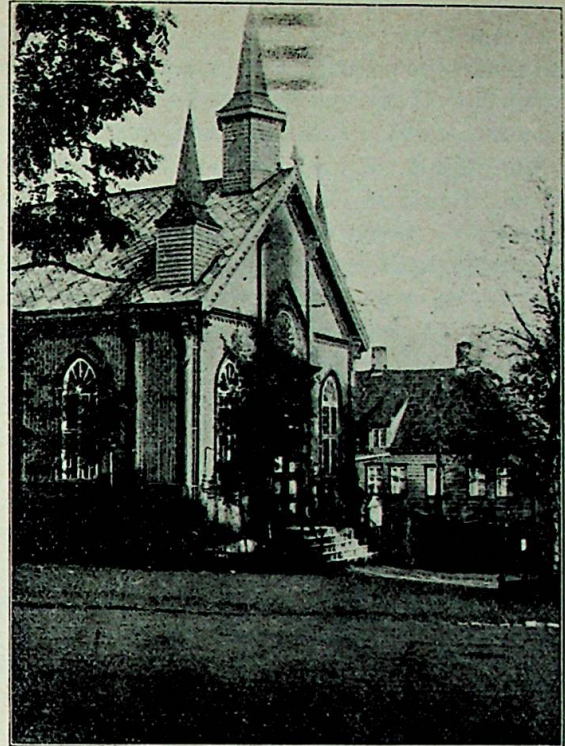
det kunde høre Guds ord og hvor den menneskevoråne Guds Sønn levde i alterets sakrament. Utenom byene var Gudshusene vanligvis ikke av sten men av tre. De kaltes stavkirker. 900 sånne kirker skal der ha vært i Norge. En snes av disse har vi vel ennu igjen. Den eldste og mest kjente er Borgund stavkirke i Lærdal, bygget omkring 1150. Også her i Tromsø stod en sån kirke. Kong Håkon Håkonsen, en venn av Ludvig den hellige av Frankrike og pavene, hadde gjort det løfte å foreta et korstog. Det blev ugjærlig for ham og han bad om dispens og forandring av løftets objekt. Paven dispenserte ham under betingelse av, at han kristnet den nordlige del av Norge. Og kongen bygget så en kirke her i Tromsø under titelen: St. Mariae kirke.

Da den nye lære blev innført av den danske konge skjedde det nok ikke minst på grunn av at man vilde ha tak i den katolske kirkes rikdommer. Kirker og klostre blev plyndret for alle kostbarheter som blev sendt til Danmark. Mesteparten av kirkens jordegods blev inndratt og lagt under kronen og staten. Denne samme skjebne led også Vår Frue Kirke eller St. Mariae kirke i Tromsø.

I 3 hundre år fikk ingen katolsk prest eller biskop lov å komme i land. Men omsider blev de brustne tråder knyttet igjen også her oppe i Nord-Norge. De første katolske misjonærer kom tilbake til Nord-Norge i mai 1856. Med de 5 prester fulgte også to studenter. Blandt prestene var den apostoliske prefekt Dr. Etienne Djunkowsky, pastor Bernard som blev hans efterfølger som misjonens prefekt i 1861 og pastor Boller.

Pastor Boller var den første katolske prest her på stedet efter 300 år. Siden ankomsten til Alta var han gjentagne ganger i Tromsø og i 1859 hele året. Det er under hans og den apostoliske prefekts ledelse den nuværende katolske kirke er blitt bygget. Kirken blev opført av tømmer og bindingsverk på gråstenskjeller og sylmur. Den blev 16,5 m. lang, hvorav 1,5 bindingsverk, 10 m. bred og 6,6 m. høi. Utvendig blev den bordklædd og malt; taket blev dekket med sink. På bygningens nordre side reistes et klocketårn, hvor der nu henger 2 klocker. Klockene synes å være anbragt i tårnet efter at de første gudstjenester var holdt i kirken. Den lille klocke bærer innskriften:

«FABRIKKEN VED NIDEELVEN 1860. AVE MARIA GRATIA PLENA ORA PRO NOBIS. LUK. EV. 1. 28 og FLG. DEN KATOLSKE MISSION I TROMSØ STIFT GRUNDET 8. DECBR. 1856.»

Vår Frue Kirke i Tromsø.

Den store klockes innskrift lyder:

FABRIKKEN VED NIDEELVEN 1860 I BEGYNNELSEN VAR ORDET ETC. OG ORDET ER BLEVET KJØD. JOH. EV. 1. 1—14. DEN KATOLSKE MISSION I TROMSØ STIFT GRUNDET 8. DECBR. 1856.»

På søndre side blev reist 3 spir. Kirkens indre fikk galleri, orgel, alter med tavle, kommunionbenk, prekestol, skriftestol, 14 korsvei stasjoner og benker. Kirken kunde bygges for de gaver som misjonærene samlet i England, Frankrike og Tyskland. Også enkedronningen Josefine har noen år senere gitt et bidrag av 1000 riksdaler til kirken (og skolen).

Bygningsarbeidet gikk fort frem og kirkens analer viser, at den blev innviet til Jesu mor Maria, så kirkens titel er den samme som Håkon Håkonsens kirke fra midten av det 13. århundre, nemlig: Vår Frue kirke eller St. Mariae kirke. Den 2. debruar 1360 blev den første hl. messe feiret i kirken og det evige lys tendt igjen foran sakramentet.

I det vesentlige forblev kirkebygningens konstruksjon i alle disse år som den nu er. Inntil 1892 stod alteret helt op mot den flate nordre vegg. Kirken hadde ikke fått absis, hvad der skyldes den apostoliske prefekt Djunkowski. Under pastor Offerdahls kall blev

den nordre vegg gjennombrutt så der kom en nisje, hvor alteret kunde settes inn, slik det nu står.

I årenes løp kom mange gaver til kirken. Det praktfulle maleri av Kristi gravleggelse først og fremst (det vilde være rettere å kalle det «den smertefulle mor», fordi kunstneren så gripende har fremstillet hennes smerte ved Kristi gravleggelse). Der var også et annet maleri som de fleste ikke har sett. Det hang over døren til sakristiet og fremstiller Maria som rekker Jesu-barnet en rose. Maleriet er efter fru Undsets opfatning minst 300 år gammelt. Så fikk kirken en Maria Statue og en St. Josefs statue (den siste av kong August av Sachsen). Disse statuer er skåret av tre, likeledes statuen av den store hl. Theresia, en gave fra hertugparet Madinaceli.

Under pastor Snoeys virke fikk kirken innlagt elektrisk belysning; galleriet blev senket omtrent 1 m. og takhvelvingen og søilene fremst blev pusset av murermeister Amundsen. Malerarbeidet blev utført av dekorasjonsmaler W. Solhjøl. På samme tid fikk kirken også 2 sidealtere og et nytt orgel. Det siste er blitt skjenket av en katolikk i Bergen, en gammel Tromsøværing. Også de første korsveistasjoner blev erstattet med nye, skåret i tre. De er en gave av pastor Snoeys' mange venner her i byen. Da pastor van der Velden virket her bekostet menigheten en ny julekrybbe og kirken fikk dobbeltvinduer. Også pastor van der Burg har nedlagt et stort arbeide. Blandt annet anskaffet han den store ovnen som nu brukes.

Da pastor van der Burg fratrådte gjorde han oppmerksom på defekte steder i kirkeveggen og taket. Så fikk mester Lars Sørensen 1933 i oppdrag å omlegge hele taket. Snekkermester O. Melkild utskiftet det råtne tømmer på kirkens sydvegg og malermester P. A. Østensen malte hele kirken utvendig. Da dens indre ikke var blitt malt siden pastor Snoeys dager, var ny-maling påkrevet. Og dette blev også gjort i sommer, da kunstmaler Gøsta af Geijerstam ved sine dekorasjoner skapte et helt nytt interiør.

Mange har lagt merke til kirkens utsmykning, og jeg vil i denne forbindelse gi noen opplysninger, så man fullt ut kan forstå de vakre symboler og malerier. Billedene over sidealtrene er lett forståelige. Kirken og menigheten står under Jesu mors beskyttelse. På det vestre maleri fremstilles Maria Immaculata, jomfruen som er undfanget uten arvesyndens plett, som hun skildres i Johannes Åpenbaring med 12 stjerner om hennes hode. Månen, billedet på livets mange omskiftelser er lagt under hennes føtter. Hele sitt liv tjente hun Gud uforanderlig tro. Maleriet på høire

sidealter fremstiller den hellige Familie i Nasaret, hver kristen families forbillede.

Det store maleri over hovedalteret er en symbolsk fremstilling av trefoldighetens mysterium. At det er blitt anbragt på dette sted, har en særlig hensikt. På alteret fornyes og fremstilles lammets, d. e. Kristi offerdød på mystisk men anskuelig måte. Hvad der skjedde ved Kristi død på korset for 1900 år siden, skjer i hvert messeoffer. Over lammet, ved høire side av korset sees derfor 2 ord: gloria, pax (forherligelse, fred). Derved at Kristus gjør sitt korsoffer nærværende og ofrer sig for oss og vi oss med Ham, forherliges Gud Faderen og får den ære og kjærlighet som vi mennesker nekter Ham ved våre synder. Jesu offer er vår frelses kilde, fra hvilken ved lammets blod strømmer nåden til oss. Fra dette offer springer også frem de syv livets kilder, sakramentets kraft og nåde. Fiskene i vannet hentyder til menneskenes liv i Guds nåde, livet i Gud, slik som sakramentene gir oss det.

Det første symbol i takhvelvingen fremstiller en fisk om et anker. Billedet er tatt fra katakombene og er et av de første kristnes mange sinnbilleder. De la kristen betydning inn i ankeret. Det er et viktig redskap i båten, til og med nødvendig i storm og uvær. Vi taler jo også gjerne om håpets anker. Men fordi ankret har en viss likhet med korset og dette er det kristne håps garanti, så de kristne i ankret et sinnbillede på korset, forløsningen, frelsen. På mange steder i katakombene finnes derfor ankret tegnet eller malt. Man kalte også Forløseren «fisk». Det greske ord for fisk lyder i vår skrift: ichthys (ch uttalt som k kirke). Disse 5 bokstaver er begynnelsesbokstavene for Forløserens hele titel: I(esus) Ch(ristos) T(heou) H(yos) S(oter), på norsk: Jesus Kristus Guds Sønn Forløser. De første kristne måtte skjule sin tro for hedningene og istedenfor å nevne Kristi navn tegnet de eller malte de «fisken» og mente derved Forløseren. Ankret med fisken betyr altså: Jesu Kristi Guds Sønn Forløseren er vårt håp (spes nostra).

Det mellemsymbol i takhvelvingen viser igjen «fisken», denne gang med to store bokstaver: alfa og omega. Med disse bokstaver betegnes Gud i skriften. Meningen i dette symbol er altså: Jesus Kristus, Guds Søn, Forløser er Gud.

Det 3. symbol er et tegn for de 3 guddommelige personers enhet i trefoldigheten. Gud Fader symboliseres ved det greske delta, Guds Sønn ved begynnelsesbokstavene XP (Kristus) og den Helligånd ved en dues skikkelse. Og dog er de ikke 3 guder, men kun en evig uendelig ufattelig Gud.

Dekorasjonene på pulpituret forståes lettere. På hver av de 10 felter er der et symbolsk bilde. I midten sees treet i Edens have og ved siden står livets tre, (syndefall og forløsning). Ved begge billeders side fremstilles en flyvende due som sinnbillede på freden som kommer fra forløsningen. Til venstre for dette bilde har vi symbolene på evangelistene Markus, Mattæus og bispeembedet. Evangelisten Markus anskueliggjøres ved et løvehode fordi han særlig fremhever Johannes døperens bestemmelse i forhold til Kristus (stemmen i ørkenen). Mattæus fremstilles ved et menneskehode, fordi han i sitt evangelium især beskriver Kristus som mennesket. Og helt borte ved veggen står det biskopelige emblem: mitra, hyrdestav og stola. På høire side av fredsdue finner vi evangelistene Lukas og Johannes billedlig fremstillet: Lukas som en okses hode (Sakarias offer) og Johannes som ørnen hvis skarpe øine ser i dybden, slik som Johannes så ned i dypet av Kristi guddom. Nærmest veggen til høire er pavedømmets emblem festet. Den trefoldige tiara som tegn på Petri hyrde-lære og presteembede, og nøklene som fremstiller Petri og hans efterfølgeres myndighet i alle ting som vedrører den evige frelse.

De levende og friske farver og de enkle linjer kunstmaleren har anvendt, virker opkvikkende og stemningsfullt. Hele dekorasjonsarbeidet varte 4 måneder og kunstneren har skilt sig fra sin krevende oppgave med megen dyktighet. Kirken virker særlig lys og vakker i aftenbelysning efter at det nye lysanlegg er blitt installert.

I den første tid var det polarmisjonens apostoliske prefekt som ansatte sogneprestene her ved kirken. Da Norge senere blev ophøiet til et apostolisk vikariat, blev sogneprestene ansatt av den apostoliske vikar i Oslo. — 1931 blev Nord-Norge skilt fra Vikariatet i Oslo og danner siden et selvstendig kirkedistrikt med hovedsete i Tromsø. Den nuværende overhyrde er P. Joh. Starke under titelen av: Superior Ecclesiasticus. Vår Frue

kirke er hans embedskirke og samtidig sognekirken i Tromsø.

Overhyrdene som hadde administrasjonen i Nord-Norge i disse 75 år er: de apostoliske prefekter Dr. Etienne Djunkowsky og Bernhard Bernard, de apostoliske vikarer: Titl. erkebiskop Dr. Fallize, Dr. Olaf Smit, Olaf Offerdahl, den apostoliske administrator Irgens og Superior Eccles P. Joh. Starke. Apostoliske Vikar Dr. Mangers i Oslo blev utnevnt og bispeviet, da Nord-Norges kirkedistrikt allerede var utskilt fra Oslo vikariat ved apostolisk forordning.

Her tør jeg ikke glemme å minnes alle de prester som viet sitt liv og sine krefter til tjenesten ved Vår Frue kirke. Mange er allerede gått bort fra denne verden, deriblandt pastor A. Boller som bygget kirken og virket her i over 12 år, og pastor Anton Neuvel. Fra 1885 til 92 var sjelesorgen ved kirken overdratt til P. Ferdinand Plasse og hans vikar August Blache, prester av den franske kongregasjon av la Salette. Så fugte pastor Olaf Offerdahl (senere apostolisk vikar) pastorene Maesch, Klop, H. Snoeys (nu msgr. Snoeys ved St. Pauls kirken i Bergen), J. van der Velden og van der Burg.

Til alle dem hjertelig takkens ord for det uselviske apostoliske virke her ved kirken og i menigheten.

Måtte Vår Frue kirke alltid være et sted for alle Kristus-søkende sjeler, hvor den gamle kristne lære forkynnes, Kristi sakramenter gyldig og rettmessig meddeles som i katakombene og byens første Vår Frue kirke hvor den evige lampe lyser igjen siden 2. februar 1860, da det første hl. messeofret blev feiret og Kristus holdt inntog i sakramentet. Måtte klokken fra århundre til århundre fremover forkynne menneskevordelse, når den ringer til Angelus morgen, middag og aften — og den annen klokke svare fra århundre til århundre: Hil dig Maria, full av nåde!

P. Th. R.

Den moderne kvinnes kjærlighetsproblemer.

Det er en merkelig fornemmelse å komme like fra det livslystne Paris til en verdensfjern klosterby ved en litekjent flod i det sydlige Frankrike.

Hvad er vel all min begeistring over Paris verd, alle de stemninger og sinnsbevegelser, dens livslyst har vakt i mig, når jeg nu bor bak St. Laurents høie, grå murer?

Her i klosterbyen er det ikke livets nervepirrende høider man søker, men stillhet og fred — i de gamle, røkelsesduftende kirker, hvor de evige lamper lyser med blodrøde flam-

mer foran de blomstersmykkede altre — i de hvite, kjølige klosterganger, hvor søstre i grå drakter med store, hvite hodelin langsomt vandrer frem og tilbake, men de sakte ber sin rosenkrans — — —

Jeg så et vidunderlig bryllup i Paris — en henrivende hvitkledd, silkebrusende brud, fulgt av de aller kjæreste brudepiker, og en brudgom, mørk og slank som en gresk Gud, og jeg husker at jeg sukket — av misundelse, men også av glede over all den skjønnhet og ynde, som steg mig imøte

sammen med orglets veldige, brusende toner. Utenfor kirken holdt kareten med nedrullede gardiner, og de to — mann og hustru — kjørte bort, bort for å leve, for å være lykkelige — et livsproblem var løst!

Jeg måtte tenke på dette bryllup, da jeg igår her i St. Laurent overværet en handling, som viste mig en helt annen måte å løse livsproblemet på.

Jeg var til stede ved den høitidelighet, som hele klosterbyen deltok i, og hvorved 85 unge kvinner — ikke bare fra Frankrike, men fra Europa og Amerika — tok sløret for å tre inn i visdommens orden — «les Filles de la Sagesse».

Det er en misjonsorden som har opprettet sine klostre over hele jorden, like fra det mørkeste Afrika til Danmark (Roskilde).

Det er et strengt liv ordenens søstre fører. Op klokken fire hver morgen, — dag etter dag i uavbrutt bønn og arbeid inntil klokken halvni—ni om aftenen. Drakten er grov og simpel, kosten likeså, og den som en gang har avlagt det evige løfte, må bli i ordenen og underkaste sig dens strenge regler så lenge hun lever, og dog er der stadig mange som søker inn i denne orden.

Her er altså 85 unge kvinner, hvorav de 37 vil inntre i noviciatet for å begynne den ettårige prøvetid som novicer, mens de 48 nu skal avlegge sine endelige løfter etter prøveåret som allerede er endt.

Uro og forventning dirrer under den sølebårne kirkes høie, hvite hvelv. Fedre, mødre og søskende er kommet for å se sin datter eller søster ta sløret.

På en gang stiger et brus av orgeltoner frem, portalens dører blir langsomt åpnet og to og to skrider unge, gråkledte kvinner frem, ført av den mørke, verdige søster (novicemesterinnen), som har forberedt dem. Foran alteret kneler de med bøiet hode for biskoppen, som mottar dem i sitt liturgiske skrud.

«Kjære døtre, hvad ønsker dere?» runger hans dype, klare røst.

«Vi ønsker å tre inn i den guddommelige visdoms noviciat.»
lyder det blide reciterende svar.

«Hvad har inngitt dere dette ønske?»

«Lengselen etter å hengi oss til et hellig liv og å arbeide i forening med den guddommelige visdom.»

«Vil dere for å opnå dette mål fornekte verden?»

«Av hele vårt hjerte for Jesu Kristi kjærlighets skyld!»

„Lignelsen om de sollyse veier.“

J. J. Borsboom: På sollyse Veier.
Eget forlag.

Den katolske sogneprest i Halden, J. J. Borsboom har i disse dager utsendt en liten bok «På sollyse veier», som er kommet i bokhandelen.

Det som man først må beundre er den merkelige sikkerhet hvormed forfatteren beveger sig på vårt sprog, som jo ikke oprinnelig var hans. Det er bare meget sjelden man merker en avvikelse fra det helt korrekte. Ja, sproget er i grunnen på mange måter mere korrekt enn det som norskfødte forfattere oftest presterer.

Sogneprest Borsbooms bok er et tankevekkende litet skrift. Det er «lignelsen om de sollyse veier eller om vandringen

«Kom da hen til det hellige alter, og jeg vil velsigne denne visdommens klædning, hvormed du skal vise dig for verden, og den vil bevare dig, og den vil bli en hjelp for dig mot alle fristelser.»

Fulgt av hvitklædte korgutter går biskoppen langs kommunibenken og overrekker hver enkelt av de unge, knelende kvinner ordenens symbol — rosenkransen.

Førunderlig gripende er dette — og den store Pariser-predikants Lacordaires ord faller mig uvilkårlig inn: «Der er ikke to kjærligheter; der er kun en. Den himmelske er samme følelse som den jordiske — kun er dens gjenstand uendelig!»

Når jeg ser på disse ansikter bak de hvite hodelin, som de bærer for første gang i dag, ser hvor betagelsen har preget hvert av deres uttrykk, aner jeg sannheten av disse ord.

Gripende er også det øieblikk hvor de 48 andre unge novicer, som nu skal avlegge sitt løfte for evig, kneler ned for alteret og lar sig innhulle i sorte kapper, mens disse ord lyder fra biskoppens munn:

«Han har tilhyllet mitt åsyn, at jeg ikke skal elske andre enn ham.»

Tross den tette mengde som fyller kirken, er det blitt dødsstille. De sorte skikkelser bøier hodet til hilsen, vender sig og går langsomt ned gjennom kirken.

På de forreste benker, hvor de reserverte plasser for familien er, kommer lommeterklærne frem. Solbrune bondekoner med stivede, vippende kapper gråter; fra Bretagne, fra Provence er de kommet for å si farvel til sine barn, og sitter nu side om side med elegante pariserinner, som tørrer sine svertede øienvipper med små, duftende kniplingslommeterklær. En gammel, statelig officer med krigsordener på brystet, rømmer sig dypt og farer med hånden over øinene.

Mens kirken langsomt tømmes tenker jeg på kvinnen — som elskerinne, hustru og mor — på den ensomme, kjempende, selverhvervende kvinne ute i verden, og så på disse 48 unge kvinner som frivillig forsaker verden for et liv i fattigdom, kyskhed og lydighet.

Hvem finner kjærlighetslykken? Hvem er les filles de la sagesse? Hvem er de kloke jomfruer?

Inger Agnete Pedersen.
(I «Tidens Kvinder».)

gjennom blomsterhaven», som forfatteren selv uttrykker det.

I vakre bilder, i en rekke symbolske skisser gir forfatteren anvisning på hvorledes mennesket på vandringen frem gjennom livet i Guds rike, skal møte de vanskeligheter, de skjær som reiser sig. Tross den sterkt billedlige og symbolske utformning boken har, er det ikke vanskelig å gripe tankegangen. En god støtte har man også i lignelsens «lille nøkkel» som forfatteren selv gir i bokens siste avsnitt.

En eiendommelig bok er det, bygget op av en ånd og kunnskap og med beskjedenhed. Som forfatteren tilslutt sier: «— men større betydning har det at man vandrer fremover mot målet, enn at man kan skrive pene bøker om blomsterhaven, selv om man fikk låne Dantes penn —».

H. D. (i Smaalenenes Amtstidende).

Bøker sendt redaksjonen til anmeldelse.

Fra Aschehoug & Co.s forlag:

Dr. Richard Eriksen: Hvad er mennesket?
Erik Veel: Religionens liv.
Joh. Nordahl-Olsen: Godtfolk og skielme.
Barbra Ring: Chansen.
Leo Lønn: I den gamle kjøbmandsgaard.
Kristmann Gudmundsson: Hvide netter.
Sigrid Boo: Alle tenker på sig.
Ingeborg Refling Hagen: Jeg har møtt en engel.
Hans E. Kinck: Drifttekaren.

Fra Gyldendal Norsk Forlag:

Alf Harbitz: Blod og blekk.
Einar Edwin: Det nye menneske.

Fra Nordis Forlag:

Cathrinus Finsaas: Heimen og barnet.

Fra J. Cappelens Forlag:

Hartvig Nissen: Øie for øie, tann for tann.

Kjent dansk katolikk hedret.

Frk. Anne Margrethe Speyer, forstanderinne for hjemmet for vanføre i Kjøbenhavn, har fornylig mottatt den danske konges fortjenstmedalje i gull. Frk. Speyer er kjent i vide kretser, ikke minst her i Norge og i Sverige, for sitt opofrende arbeid for vanføresaken og sin store innsats i bestrebelsene for å gjøre disse våre uheldige stillet medmennesker til nyttige og samfundsgagnlige individer som ikke faller noen til byrde, men hevder sin eksistensberettigelse ved siden av de friske og helt arbeidsdyktige. «St. Olav» føier sine gratulasjoner til de mange som sikkert fra nær og fjern er innløpet til den like så avholdte som ansette og dyktige dame.

Takk.

Jeg rekker dessverre ikke å takke hver enkelt som har vist mig oppmerksomhet og hedret mig på min 60 årsdag. Jeg ber dem derfor gjennom disse linjer å motta min varme, inderlige takk. En særskilt takk til dem som også i bønner har tenkt på mig og min gjerning. Måtte Gud lønne dem alle med sin rike nåde.
Kristiansand S. 28/12 1934.

Karl Kjelstrup.
sogneprest.

Vet De

at De kaster penger bort når De kaster brukte frimerker? Også i 1935 mottas alle gamle frimerker, både norske og utenlandske, med takk av

Pastor August Rottler,
Katolsk prestegård.
Drammen.

Herhjemme: —

HS. HØLERVÆRDIGHET BISKOPEN avreiste onsdag aften til Sørlandet og Vestlandet. Han stanser en dag i Arendal og en dag i Kristiansand og vil være i Stavanger søndag den 6. januar. Derfra reiser han videre til Haugesund og Bergen hvor han vil være søndag den 13. januar. Biskopen er tilbake i Oslo den 15. januar.

OSLO. — Julen er som vanlig forløpet festlig og høitidsfullt. I «Morgenbladet» for 27. desember leser vi:

«En av julens største høitideligheter i den katolske kirke er midnattsmessen juleaften. Og i år som før var St. Olavs kirke vakkert pyntet og hovedalteret strålte i all sin glans.

Tiltross for det sene tidspunkt var tilstrømmingen til kirken så stor at folk stod tett pakket helt til inngangsdøren. Blandt de tilstedeværende var flere av de herværende katolske lands diplomater med familie. Biskop dr. Mangers var tilstede i koret. Det hellige messeoffer blev frembåret av msgr. H. Irgens, som også leste juleevangeliet og holdt midnattsprekenen. St. Olavskirkens pontifikalmesse første juledag og julemessene i de øvrige av byens og omegnens katolske kirker og kapeller var også besøkt til trengsel.»

Imidlertid var julens fester begynt før på St. Josefs institutt, idet dronningen hadde sendt nydelige julegaver til instituttbarna og søstrenes barnehave avholdt en vellykket liten opvisning av smårollingenenes ferdigheter og — ikke minst! — av den gode ånd som disse barn ledes i og som ikke kan undlate å sette spor senere i livet. Med de utmerkede lokaler og helt utdannede Frøbel-lærere inner som instituttet disponerer over er det intet under at barnehaven tross sin korte beståen allerede har 31 «elever». — Etter selve julens kirkefester fulgte så de forskjellige juletilstelninger som åpnedes med St. Sunniva- og St. Olavskolenes årlige juleforestilling som bød på musikk, deklamasjon og et henrivende barnestykke «Krystallnatten», som gav de optrædende den beste anledning til å utfolde hele den naive og umiddelbare charme som barn har enerett på som skuespillere. Den store gymnastikksal var tett pakket av en anerkjennende og takknemlig forsamling. — St. Olavs-forbundets lokalledd for Oslo hadde som vanlig slått sig sammen om julefest og hadde nesten sprengt rammen for alle muligheter, så stor en tilslutning hadde festen fått. Men felleskomiteen greide det hele til alles tilfredshet. To bordsetninger avvikledes hurtig og godt og dansen om juletreet gikk med liv og lyst efter at formannen, hr. O. Andersen, hadde budt velkommen og hs. høilerværdighet biskoppen holdt den tale som finnes forrest i bladet. Som vanlig var frk. Johannessen fra Stabekk og hr. W. Olafsen de utrettelige og dyktige støtter for festgleden ved sitt animerende pianospill og frk. Ragnhild Carelius vakte stormende jubel ved

sin kunstneriske gjengivelse av forskjellige småstykker. — Etter denne fest fulgte O. K. Y.s tradisjonelle nyttårsfest. Blandt alle deltagerne var der kun en mening om at salen aldri hadde vært så vakkert og fantasifullt utsmykket — bl.a. vakte en elektrisk borddekorasjon megen beundring. Det hele hadde krevet mange forberedelser men så hadde O. K. Y. også den glede å berede sine gjester en ualmindelig hyggelig og morsom aften. Forut for festen blev avholdt en generalforsamling. Av det gamle styre gjenvalgte Wilfred Fiala og Bernh. Strøbka. Ny blev innvalgt Egil Olafsen og Alf Taxt, med Ignaz Fiala og Ole Hadland som suppleanter. Både hr. How og hr. E. Mikkelsen hadde frabedt sig gjenvalg. Ved bordet holdt først direktøren, pater Notenboom, en alvorlig og manende tale om idealenes land som vi alle er på reise imot og som kan synes langt borte men dog alltid vinker som et mål som kan nåes. Viceformannen, W. Fiala, takket i formannens sted biskoppen for hans nærvær og tilsa ham ynglingenes redbonne hjelp hver gang han vilde kalle på den. Etter tale av M. Endresen var der oplesning av «14-dags-posten», morsom redigert av Willy Olafsen og til sist talte hans høiærværdighet biskoppen, idet han takket ynglingene for deres offervilje og hjelpsomhet og la dem på sinne sitt eget skjønne valgsprog: «At alle må bli ett!» Den ypperlige stemning fortsatte utover hele kvelden, hvor man hadde fortrinlig underholdning av hr. W. Weiss og frk. Ragnhild Carelius og dessuten ydet organist W. Olafsen som vanlig den musikalske assistanse hvor en slik trengtes. Festkomiteen fikk megen ros for det utmerkede arrangement — velfortjent ros! — Og så sluttet juletreffestene av med barnas fest onsdag den 2den januar, hvor mgr. Irgens talte og de opofrende St. Olavs-forbunds styredamer hygget og stelte for de små så jubelen stod høit i taket. Der var lek og dans om juletreet og fremvisningen av en barnefilm gjorde stormende lykke. En godtepose, utdelt av en veritabel julemann, satte prikken over i'et. —

TROMSØ. — Tromsø menighet hadde søndag 9. desember en stor festdag. Man feiret nemlig 75-årsjubileum for grunnstønsnedleggelsen til kirken samtidig med festen for Marias uplettede undfangelse. I fromessen var mange av menigheten samlet om Herrens bord. Kl. ½11 var det levitmesse: P. Kunz forrettet og sognepresten og P. Gørres leviterte. Sognepresten holdt festpreken ovr Sal. ordspr. 8. 22—35. Sangkorets «Missa Tertia» av Haller bidro meget til forskjjønnelse av hele den festlige gudstjeneste. Kl. 18 holdtes festandakt med sakramental velsignelse. P. Kunz hadde med kirkekoret innøvet flere moteter, som da blev fremført. Det er en glede å høre på kirkekorets prestasjoner, dirigenten er jo fulltut musikus. Andakten blev avsluttet med: «Store Gud vi lover Dig». — Om kvelden var menigheten samlet til festmøte i foreningslokalet. Sognepresten innledet med å ønske alle velkommen og den samme hilsen gjentokes i korets opsang. Man fikk så musikk av fiolin og piano og gikk derefter til festbordet. Ved bordet talte sognepresten om sine forgjengere som viet sine krefter til menighetens fremme og vel. Så refererte han lykkønskningene fra vår kjære P. Superior Starke og fra vår uforglemmelige msgr. Snoeys, Bergen. En av menighetens medlemmer talte for de tapre og modige sjeler, som fant veien tilbake til moderkirken og dannet fundamentet til menighetens opbygning. Derefter var det

oplesning. Så opførte ungdommen et vakkert nasjonalt sangspill som fikk dundrende applaus. Etterpå musikk, og til avslutning sang av kirkekoret. Vi ønsket hverandre på gjensyn om 25 år, når vi kan feire 100-årsjubileum.

Per Bjerring.

— og derute:

MELBOURNE. — I denne by avholdtes i den første uke av desember en eukaristisk kongress for alle Australias katolikker. Til pavelig legat var utnevnt Irlands primas, kardinal Mac Rory. Kongressens høidepunkt var det avsluttende møte, under hvilket pavens radiotale blev overført. Denne tale blev holdt på latin og begynte med en lykkønskning til den vellykkede kongress og sluttet med å meddele den liturgiske velsignelse. Overførelsen, som utsendtes gjennom Vatikanets radio fra den hellige Faders privatbibliotek og i Melbourne formidledes gjennom høitallere, blev helt vellykket.

MOSKVA. — Høsten 1935 skal der avholdes en kongress av «gudløse» i Moskva; som skal drøfte de beste metoder efter hvilke man best og sikrest kan bekjempe religionen.

Innsamlingen

til fond for „St. Olav“.

«Den katolske presse er i våre dager av større betydning enn noensinne — overvei derfor om utgiftene til den har den plass i din regnskapsbok som rettelig tilkommer den.»

(Pave Pius XI.)

Bidrag nr. 2	kr.	5.00
To X	«	3.00
E. & R.	«	5.00
S. U.	«	100.00
L. v. L-M, Venlo	«	13.00
Fru Betsy Hansen	«	30.00
—ld. (for 5 md.)	«	10.00
Pastor Rottier, Drammen (for salg av gamle frimerker)	«	10.00
En glad leser	«	2.00
«En bitte-liten takk til St. Olav»	«	2.00
Bravo!	«	3.00
Fru S.	«	5.00

Ialt kr. 188.00

Ialt innkommet kr. 9 606.62. Alle bidrag, selv de minste mottas fremdeles med den største takknemlighet.